

konkrét esetek az ügylet érvénytelenítésére adnak ösztönzést, hogy ez az érvénytelenítés bekövetkezhessek, illetve, hogy a gyakorlat az érvénytelenítés lehetőségét ismerje. Ebből a szempontból, mint nagyjelentőségű haladást örömmel kell üdvözlölni a fenti határozatot.

B. S.

Perujítás bontóperi ítéletben hozott nőtartási marasztalás ellen.

A kir. Kuria P. III. 6251/1926. sz. határozatával a perujító keresetet, amely a bontóper során hozott nőtartást rendelő ítéleti rendelkezés megváltoztatására irányult, visszautasította azzal az indokolással, hogy a Pp. 682. § 1. bekezdése értelmében „a felbontást kimondó ítélet ellen kizárt perujítás folytán a vétkesség és az ehhez füződő nőtartás kérdésében, — minthogy a vétkesség kérdése a bontás kérdésével elválaszthatatlanul összefügg — a H. T. rendszerbeliségénél és a már jelzett anyagi jogszabálynál fogva perujításnak nincs helye.“ Majd egy további mondattal a Kuria álláspontját még megerősíti, hogy „bontás esetében a vétkesség kérdésében való perujítást bármely vonatkozásában az anyagi jog kizárja.“ Ez a határozat fölöttébb aggályos. Az ítélet a perrendtartásnak általa felhívott 682. §-át nem idézi hűen, illetve teljesen. A szakasz kifejezetten kimondja, hogy *a házasság fennállásának* kérdésében perujításnak nincs helye. Ez a perjogi rendelkezés tökéletesen indokolt és háttere az a nemcsak anyagi magánjogi, hanem egyuttal közjogi jelentőségű kérdés, hogy az egyszer érvényesen felbontott házasság perujítással hatályába visszahelyezhető ne legyen, nehogy az első ítélet meghozatala után megkötött újabb házassággal leküzdhetetlen zavarok keletkezzenek. A törvény intenciója tehát nyilván csak a házasság fennállásának megbolygatását akarta kizárni. Évekkel ezelőtt a kir. Kuria egy oly értelmű perujítási kérelmet, amely csupán a vétkesség nyilvánítást akarta az érdekelt fél erkölcsi reputációjának védelme érdekében perujítással orvosolni, ugyanezen szakaszra való hivatkozással, elutasított. A Jogtudományi Közlöny hátsóbjain annakidején ezen ítéletet megbeszélve utaltunk arra, hogy ez a perujítási kérelem a házassági kötelék felbontását tartalmazó ítéleti rendelkezést nem érintette és hogy a perrendtartás szabályának célon tulmenő, tulhajtott értelmezésével a fél elüttetik a maga erkölcsi reputációjának keresésétől. Ezen korábbi esetben még számbajöhetett az a szempont is, hogy a perujítási kérelem sikere esetén az ítélet ténybeli alapja dől volna meg és közjogi okokból a bíróság tekintélyének megvédelme miatt az sem lehet kívánatos, hogy a házasság felbontásának érintetlen hagyása mellett az ítélet ténybeli alapja egy újabb rendelkezéssel bíróilag helytelennek és alaptalannak nyilváníttassék. Az adott esetben a bírói ítélet tekintélyének ez a feltétele sem szolgált a perujítás megengedhetősége ellen. A perujítás során ugyanis a perujító fél a saját vétkességét kimondó

határozatot, amelyen a házasság felbontása alapult, egyáltalán nem támadta meg, hanem csak azt akarta igazolni, hogy a nő is vétkes volt és arra való tekintettel, hogy nőtartásra csupán és egyedül férj kötelezhető, kérte a nőtartási marasztalás megváltoztatását. Ez a perújítás tehát még teljes siker esetén sem érintette volna a felbontó ítélet helyességét és nem deza vulálta volna az előző ítéletet.

Hogy a Kuriának fenti álláspontja mennyire téves, mutatja az is, hogy az ideiglenes nőtartási perben hozott ítélet ellen a perújítás meg van engedve. Még ha figyelembe vesszük is azt, hogy az ideiglenes és a végleges nőtartás magánjogi előfeltétele között különbség van, akkor is minden esetre visszas, hogy a perújítás lehetősége azon, az e szempontból közömbös véletlenül forduljon, hogy a nőtartás önálló perrel érvényesített-e, vagy egy bontóper keretében. De a perrendtartás szerint a vagyoni jogi kérdések a bontóper keretén belül is a bontás kérdésétől elkülönítetten, sőt a bontás kérdésének jogerős befejezése után önállóan tárgyalandók s a vagyoni jogi kérelmek ilyen tárgyalása esetén a perorvoslatok szempontjából a perrendtartás rendelkezése értelmében a vagyoni jogi kereset adatai irányadók. A perújítás megengedettség szempontjából sincs akadály annak, hogy a vagyoni jogi kereset a bontóperrel elvonatkoztatva, önállóan bíraltassék el. A perújítás megengedettség mellett szólana az adott esetben a Kuria által ugyan csak hivatkozott 682. § 2. bekezdésének szabálya, amelynek az elutasító végítélet ellen, ha a perújítás a házassági törvénnyel nem ellenkezik, helye van. Már most a helyzet alakulhat akként, hogy a bontóper során alperes viszonyvétkességi kérelmet terjesztett elő, vagy esetleg a viszonyvétkességre alapított bontási kérelmet, s e kérelmeivel elutasított. Reá nézve tehát ez az ítélet elutasító végítélet jellegű. Ennek az alperesnek, amennyiben a házassági törvény rendelkezésével ez nem ellenkeznék, perújításra igénye volna, annak kimondása iránt, hogy a házasság a volt felperes hibájából is felbontottnak mondásék ki. Az ilyenmü kereseti kérelem elbírálását el lehet ugyan ütni azzal, hogy az egyszer már birói ítélettel felbontott házasság felbontására újabb perre szükség nincs. Ez az említett perújítási kereset azonban nem a házasságnak az előző perben már megtörtént felbontását akarja fölőselegesen megismételteni, hanem annak kimondását célozza, hogy a házasság felbontásában a felperes is vétkes. A megint csak erkölcsi érdekek oltalmát elősegítő jogérvényesítő eszköz megtagadása helytelen volna.

A jogszabály azonban, — ismételjük — csupán a házasság fennállása kérdésében zárja ki a perújítást és így helytelen, ha a birói gyakorlat elvileg vágja el az igazság keresésének azt a lehetőségét, amit a törvény a feleknek megad. B. S.

Devalorizáció. A birói gyakorlatban ismételten fordultak elő oly kérdések, amelyeknél a kikötött értékmérő értékelkedésének terhét panaszolja az adós. Ha az értékmérő lefelé irányuló tenden-